

หลักสูตรการทำดอกไม้จันทร์ จำนวน 25 ชั่วโมง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชาณุวรลักษบุรี

ความเป็นมา

สมัยก่อนในการจัดทำพิธีฌาปนกิจศพ มีธรรมเนียมการใช้ดอกไม้จันทร์ควบคู่กับธูปทองและเทียนทอง เพราะเชื่อว่ากลิ่นหอมของดอกไม้จันทร์จะนำดวงวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปสู่สรวงสวรรค์ บ้างว่า เนื่องมาจากในสมัยก่อนนั้นเรายังไม่มีการฉีดยา หรือวิธีการที่จะรักษาศพไม่ให้มีกลิ่นเหม็น ดังนั้น ในการเผาศพ จึงต้องใช้ดอกไม้จันทร์ซึ่งทำมาจากไม้จันทร์ หรือต้นเป็นจันทร์ที่มีกลิ่นหอม ซึ่งในสมัยก่อนจะนิยมใช้ไม้จันทร์เฉพาะในงานศพของราชวงศ์ชั้นสูงเท่านั้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 เนื่องจากดอกไม้จันทร์เริ่มหายากขึ้น จึงมีผู้คิดค้นประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์เทียม โดยการนำไม้จันทร์มาทำเป็นแผ่นบาง ๆ นำมาเข้ารูปลักษณะคล้ายดอกไม้ชนิดต่าง ๆ แต่รวมเรียกว่าดอกไม้จันทร์ใช้ในงานพิธีหลวง ต่อมาจึงแผ่ขยายการใช้ดอกไม้จันทร์เทียมในหมู่สามัญชน จึงเริ่มมีธรรมเนียมการใช้ในหมู่สามัญชน เริ่มธรรมเนียมการใช้ตั้งแต่นั้นมา โดยแขกที่จะมาร่วมงานจะนำดอกไม้จันทร์ไปวางไว้ที่พานหน้าโลงศพ เป็นการเผาหลอกก่อนแล้วจึงนำดอกไม้จันทร์ทั้งหมดไปใช้ในการเผาจริงอีกครั้ง ต่อมา ไม้จันทร์ที่ใช้ทำดอกไม้จันทร์หายากจนแทบหาไม่ได้เลย จึงเปลี่ยนไปใช้วัสดุอย่างอื่นแทน เพราะหาง่ายและมีราคาถูก แต่แก่นแท้ของธรรมเนียมการใช้ดอกไม้จันทร์ก็ยังไม่เปลี่ยนไป ดอกไม้จันทร์แบบทั่วไปที่นิยมใช้กันมาเป็นแบบธรรมดาส่วนใหญ่ทำเป็นรูปดอกกุหลาบ ดอกแก้ว มีขั้นตอนการทำที่ไม่ยุ่งยากและมีสีสันตายตัวคือ สีขาว สีครีม หรือสีแดงในยุคปัจจุบันด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านที่สร้างสีสันต่างๆ ของดอกไม้จันทร์ ทำให้ดอกไม้จันทร์มีความแปลกในรูปแบบ สีสันที่เปลี่ยนไปให้ทัศนคติของคนที่น่าไปใช้มีความรู้สึกว่าการใช้ดอกไม้จันทร์เพื่อเป็นการเคารพ ระลึกถึงผู้ล่วงลับ ไม่มีบรรยากาศของความโศกเศร้าอย่างเดียว

จากการสำรวจความต้องการเบื้องต้นของคนในชุมชน สกร.อำเภอชาณุวรลักษบุรี ได้มองเห็นถึงการพัฒนาด้านบุคคลและการส่งเสริมทักษะด้านอาชีพให้กับชุมชน และเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการ จึงได้เกิดแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาลิตสิ่งประดิษฐ์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา สกร.และประชาชนที่สนใจ และเป็นการเพิ่มมูลค่าวัสดุประเภทสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นมาจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ นับเป็นช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพการทำดอกไม้จันทร์กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์ ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรม 4 ตอน จำนวนใช้เวลาศึกษา 25 ชั่วโมง
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอาชีพเรื่องการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มุ่งให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และสังคม

- ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการศึกษาอาชีพร่วมกับภาคีเครือข่าย
- เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถนำความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิด รายได้ที่มีมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
- ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพการ ทำดอกไม้จันทน์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

- ผู้เรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของดอกไม้จันทน์ได้
- ผู้เรียนบอกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ได้
- ผู้เรียนสามารถอธิบายการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ในรูปแบบต่างๆได้
- ผู้เรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบของการจัดดอกไม้และการตลาดได้
- ผู้เรียนสามารถบอกวิธีการขายสินค้าและการสร้างผลกำไรได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

- ผู้ที่ไม่มีความรู้
- ผู้ที่มีความรู้และต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	5	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	20	ชั่วโมง
รวมจำนวน	25	ชั่วโมง

เนื้อหาหลักสูตร

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดอกไม้จันทน์
- วัสดุ อุปกรณ์การทำดอกไม้จันทน์
- การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์
- การจัดการและการตลาด

การจัดการเรียนรู้

อธิบายประวัติความเป็นมาของดอกไม้จันทน์และลักษณะของดอกไม้จันทน์ พร้อมยกตัวอย่างวัสดุ และอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ สาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แต่ละชนิด ร่วมกันอภิปรายการจัดการตลาด

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงานผ่านหลักเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

เอกสารหลักฐาน

วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอนผลการเรียน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยพิจารณาจำนวนชั่วโมงและความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ตามหลักสูตร สถานศึกษารายวิชาเลือก สาระการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำ ดอกไม้จันทน์	1.1 บอก ความสำคัญและ ความเป็นไปได้ของ การประกอบอาชีพ การทำดอกไม้จันทน์	1.1 ความสำคัญในการ ประกอบอาชีพการทำ ดอกไม้จันทน์ 1.2 ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพการทำ ดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรบรรยายเรื่องความสำคัญใน การประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ ความเป็นไปได้ การประกอบอาชีพการทำดอกไม้ จันทน์และการตัดสินใจใน การเลือกอาชีพ 2. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริงสื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการ ประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ใน ชุมชน 3. ผู้เรียนและวิทยากรแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และวิเคราะห์จากข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งสรุปข้อมูลลงในสมุดบันทึก	2	-
	2. ทักษะการ ประกอบอาชีพการทำ ดอกไม้จันทน์	1. บอกวิธีการ คัดเลือกวัสดุที่ เหมาะสมในการ นำมาประดิษฐ์ 2.สามารถเตรียม วัสดุในการประกอบ อาชีพการทำ ดอกไม้จันทน์ 3. สามารถประดิษฐ์ วัสดุเป็นรูปแบบได้	1. ขั้นตอนการประกอบ อาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 1.1 ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ในการประกอบอาชีพการ ทำดอกไม้จันทน์ 1.2 การคัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์ 2. ขั้นตอนตัดแต่งชิ้นส่วน วัสดุ ประกอบตามรูปแบบ และตกแต่งให้สวยงาม 3. ขั้นตอนการออกแบบ และบรรจุภัณฑ์	- วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการทำ ดอกไม้จันทน์ดอกไม้จัน และผู้เรียน ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำ ดอกไม้จันทน์ - ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น - ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก - วิทยากรบรรยายและสาธิตการตัดแต่ง ชิ้นส่วนวัสดุ ประกอบตามรูปแบบ - ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการตัดแต่งชิ้นส่วน วัสดุ ประกอบตามรูปแบบ - ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติออกแบบงาน ประดิษฐ์วัสดุดอกไม้จันตามความคิด สร้างสรรค์ - วิทยากรประเมินผลงาน - วิทยากรบรรยายและสาธิตการ ออกแบบและบรรจุภัณฑ์ และสนทนา กับผู้เรียนถึงแบบที่เคยพบเห็นมา - ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการออกแบบและ บรรจุภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของตนเอง - วิทยากรประเมินผลงาน	-	20

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		4. สามารถออกแบบงานประดิษฐ์วัสดุดอกไม้จันทน์ตามความคิดสร้างสรรค์ได้	4. ขั้นตอนการจัดรูปแบบและตกแต่งให้สวยงาม	- วิทยากรบรรยายและสาธิตตามรูปแบบต่าง ๆ - ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติออกแบบและลงมือปฏิบัติ - วิทยากรประเมินผลงาน		
	3.การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1. สามารถบอกวิธีการบริหารการผลิตได้ 2. สามารถบอกวิธีการจัดการตลาดได้	1.การบริหารการผลิต 1.1 การจัดการควบคุมคุณภาพการผลิต 1.2 การลดต้นทุนการผลิต 1.3 การวางแผนการผลิต 2. การจัดการตลาด 2.1 การทำฐานข้อมูลลูกค้า 2.2 การประชาสัมพันธ์ 2.3 การวางแผนการตลาด	- วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องการบริหารการผลิต คือการจัดการควบคุมคุณภาพการผลิตการลดต้นทุนการผลิตและใช้วัสดุที่มีเพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อเป็นการแผนการผลิต - วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารการผลิต ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก - วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องการจัดการตลาดได้แก่ การทำฐานข้อมูลลูกค้า การประชาสัมพันธ์และการวางแผนการตลาด - วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการตลาด - ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก	2	
	4. โครงการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	4.1 สามารถบอกความสำคัญและประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.2 สามารถบอกองค์ประกอบและอธิบายความหมายของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	4.1ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	- วิทยากรให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากแล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ - จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ - กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพและใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป	1	

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องการทำดอกไม้จันทน์
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทำดอกไม้จันทน์
3. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดผลประเมินผล

กรอบการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระ (20)	- ทดสอบความรู้ความเข้าใจ - สอบถามความรู้ความเข้าใจ	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน - ต้องได้ 12 คะแนนขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่าน
2. ทักษะการปฏิบัติ (40)	- สังเกตการปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม - ประเมินโดยให้สาธิต/แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ - กรณีไม่มีการปฏิบัติจัดทำผลงานให้ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	- ปฏิบัติได้ถูกต้องตามขั้นตอน คล่องแคล่ว รวดเร็ว ไม่มีข้อผิดพลาด/ ปัญหา หากมีปัญหาสามารถแก้ไขได้ อย่างรวดเร็ว
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40)	- สังเกต/ตรวจสอบผลงาน/ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	- ความถูกต้อง/ความสมบูรณ์ - ความแข็งแรงคงทน/ความสวยงาม ประณีต - ความประหยัด - ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสภาพ พื้นที่ ฯลฯ ทั้งนี้เกณฑ์การพิจารณาขึ้นอยู่กับ ลักษณะหรือธรรมชาติของวิชา/ หลักสูตรนั้น
รวมคะแนน (100)		

การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียน
2. ผู้เรียนต้องมีผลการเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ทั้งภาคทฤษฎี/ภาคปฏิบัติ